

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL M. M. SKUNDO**

2021 m. spalio d. Nr. S- (7-126 /2021)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininko Evaldo Raistensio (pranešėjas), narių Rasos Stravinskaitės, Andriaus Veniaus ir Vilmos Vildžiūnaitės išnagrinėjo M. M. (toliau – Pareiškėjas) 2021-08-18 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius) 2021-08-02 Sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. (21.222Mr) FR0682-184 (toliau – Inspekcijos sprendimas, skundžiamas sprendimas). Pareiškėjas, liudytoja Dalia Špokienė dalyvavo 2021-10-12 Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu. Inspekcijos atstovas Komisijos posėdyje nedalyvavo.

Komisija n u s t a t ė:

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos sprendimu ir prašo jį panaikinti.

Pasak Pareiškėjo, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje (toliau – LAT) išaiškinta, kad kai kyla ginčas dėl sandorio pripažinimo apsimestiniu, teismas, vadovaudamasis sutarčių aiškinimo taisyklėmis (Civilinio Kodekso (toliau – CK) 6.193 straipsnis), turi aiškintis tikruosius sandorio šalių ketinimus, tikslus, atsižvelgti į sandorio sudarymo aplinkybes, šalių tarpusavio santykius, kitas svarbias aplinkybes, kurios padėtų nustatyti, ar sandorį sudariusių šalių valia iš tikrųjų atitiko jų valios išorinę išraišką, ar buvo siekiama kitų tikslų, kurių sandoryje užfiksuota šalių valia neatitinka, o priešingai – juos pridengia (LAT 2015-01-09 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-68/2015).

Pareiškėjo teigimu, butas adresu: Universiteto g. 2A-3, Vilniuje, buvo įsigytas fiktyviai, siekiant padėti apsaugoti G. U. jos turtą. Inspekcija, priimdama ginčytiną sprendimą, nevertino aplinkybės, jog Pareiškėjas nepirko minėto buto bei už jį nemokėjo. Pastaroji aplinkybė nepakankama tvirtinimui, jog sandoris realiai buvo įvykdytas ir abi sutarties šalys realiai yra įgijusios atitinkamas teises ir pareigas pagal ginčo sandorį (CK 6.305 straipsnio 1 dalis).

Taip pat mokesčių administratorius nesivadovavo lygiateisiškumo ir įrodymų lygybės principu. Ginčiuose dėl tariamojo sandorio teisinių pasekmių taikymo galioja bendrosios civilinės procesinės įrodinėjimo taisyklės, pareiga įrodyti sandorio tariamumą tenka šaliai, kuri šia aplinkybe grindžia savo poziciją byloje (LAT 2008-06-25 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-337/2008). Pasak Pareiškėjo, jis prašė Inspekcijos sutartį vertinti kaip sudarytą tariamai, pripažinti ją negaliojančia. Taip pat prašė Inspekcijos atlikti aktyvius veiksmus, kad būtų gauti G. U. parodymai.

Skunde teigiama, kad pagal LAT praktiką, sprendžiant dėl sandorio negaliojimo CK 1.86 straipsnio pagrindu, reikia iširti dvi pagrindines faktinių aplinkybių grupes: 1) ar sandorio dalyviai realiai įgijo atitinkamas civilines teises ir pareigas; 2) kokia buvo tikroji sandorio šalių valia.

Atsižvelgęs į išdėstytas aplinkybes, Pareiškėjas teigia, jog mokesčių administratoriaus atlikti gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) apskaičiavimai nebuvo tinkamai motyvuoti ir pagrįsti faktinėmis aplinkybėmis, nebuvo įvertintos visos reikšmingos aplinkybės, Pareiškėjo patirtos išlaidos

buvo skaičiuojamos Pareiškėjo nenaudai. Pareiškėjas skunde siūlo, esant galimybei, patirtas išlaidas skaičiuoti jam palankesniu būdu.

Skunde atkreipiamas dėmesys, kad visada geranoriškai bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi. Mokestinio tyrimo metu buvo gautas mokesčių administratoriaus nurodymas su eile klausimų, pvz., apie vykdytus bankinius pavedimus, gautas lėšas į banko sąskaitą ir grynaisiais pinigais, vykdytus kitus sandorius.

Inspekcija skundžiamu sprendimu, išnagrinėjusi Pareiškėjo pateiktas pastabas, patvirtino 2021-06-01 patikrinimo aktą Nr. (21.222Mr) FR0680-186 bei jame papildomai apskaičiuotą 18 983,41 Eur GPM, apskaičiavo 9 535,53 Eur GPM delspinigius bei skyrė 4 358 Eur GPM baudą.

Atlikus Pareiškėjo GPM apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo teisingumo mokestinį patikrinimą už laikotarpį nuo 2015-01-01 iki 2019-12-31, nustatyta, kad fiziniai asmenys tikrinamuoju laikotarpiu padengė Pareiškėjo turimus kreditinius įsipareigojimus 24 630,41 Eur sumai. Pastaroji suma priskirta Pareiškėjo kitoms, su darbo santykiais nesusijusioms ir ne individualios veiklos, pajamoms, nuo kurių Pareiškėjui apskaičiuotas 3 466,65 Eur GPM. Taip pat nustatyta, kad Pareiškėjas į asmeninę banko sąskaitą iš fizinių asmenų gavo 4 290 Eur sumą, kuri patikrinimo metu pripažinta kitomis, su darbo santykiais nesusijusiomis ir ne individualios veiklos, pajamomis bei nuo jų apskaičiuotas 611,76 Eur. Vadovaujantis Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 70 straipsnio 1 dalimi ir taikant Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004-05-24 įsakymu Nr. VA-103 „Dėl mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių patvirtinimo“ patvirtintomis Mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių (toliau – Taisyklės) 6.3.3 punkte įtvirtintą išlaidų įvertinimo metodą, atlikta Pareiškėjo gautų pajamų ir patirtų išlaidų analizė už 2015–2019 m. laikotarpius ir nustatyta, kad tikrinamuoju laikotarpiu Pareiškėjas disponavo iš nenustatytų kilmės šaltinių gautomis 99 044,32 Eur pajamomis, kurių Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) nustatyta tvarka nedeklaravo, neapskaičiavo nuo jų GPM ir jo nesumokėjo į valstybės biudžetą. Dėl minėto mokestinio pažeidimo Pareiškėjui apskaičiuota 14 905 Eur GPM.

Dėl kreditinių įsipareigojimų dengimo

Sprendime nurodoma, kad mokestinio patikrinimo metu nustatyta, kad tikrinamuoju laikotarpiu už Pareiškėjo UAB "G1" vartojimo kreditus ir kredito unijos „Amber“ bei kredito unijos „Taupa“ būsto kreditus į Pareiškėjo kreditines sąskaitas G. U., H. G.–Yarygin, H. F. sumokėjo 24 630,41 Eur sumą, kurios Pareiškėjas nedeklaravo, nuo kurios neapskaičiavo ir nesumokėjo GPM.

Pareiškėjui 2015-05-06 iš UAB "G1" suteiktas 2 700 Eur kreditas, 2015-11-11 – 2 000 Eur ir 2016-01-26 – 950 Eur vartojimo kreditas, kurie pervesti į Pareiškėjo asmeninę banko sąskaitą. Nustatyta, kad gavęs kreditus, Pareiškėjas dalį sumos (4 100 Eur) pervadė Mikheil Kakalashvili–Yarygin, kitą dalį (1 550 Eur) naudojo asmeniniams tikslams – vartojimo išlaidoms apmokėti. Pareiškėjo iš UAB "G1" 5 600,61 Eur gautą kreditą apmokėjo Mikheil Kakalashvili–Yarygin – 440,20 Eur, G. U. – 4 090,41 Eur, H. F. – 1 070 Eur.

Pareiškėjui 2015-09-14 iš Kredito unijos „Amber“ suteiktas 150 000 Eur būsto kreditas, kuris pervestas į Kredito unijos „Sostinės kreditas“ sąskaitą už UAB "E1" kreditą, pagal 2015-10-13 buto pirkimo–pardavimo sutartį Nr. DJ-6627, kuria Pareiškėjas iš UAB "E1" (atstovavo direktorius Mikheil Kakalashvili–Yarygin) įsigijo butą, esantį adresu: Universiteto g. 2A-3, Vilnius, už 250 000 Eur.

Kredito unija „Amber“ 2019-02-18 reikalavimo teisių perleidimo sutartimi EDS INVEST 3 perleido visas reikalavimo teises į skolininko Pareiškėjo skolinius įsipareigojimus ir visas kreditus suteiktas užtikrinimo priemonės. EDS INVEST 3 2019-04-23 pasirašė reikalavimo teisių perleidimo sutartį ir 2019-05-20 priėmimo–perdavimo aktą, kurių pagrindu visos reikalavimo teisės į skolininko Pareiškėjo skolinius įsipareigojimus perėjo kredito unijai „Taupa“.

Nustatyta, kad už Pareiškėjo paimtą kreditą 22 550 Eur sumą sumokėjo: Mikheil Kakalashvili–Yarygin – 2 180 Eur, G. U. – 15 650 Eur, H. F. – 3 820 Eur.

Sprendime nurodoma, kad Pareiškėjas mokestinio patikrinimo metu nepaaiškino, kodėl fiziniai asmenys mokėjo už jo paimtus kreditus. Pareiškėjas tik 2021-02-02 ir 2021-03-15 abstrakčiai paaiškino, kad buvo laikotarpis, kai neturėjo pakankamai finansų, tuomet kreditinius įsipareigojimus vykdė kiti asmenys.

Dėl asmenų, mokėjusių už Pareiškėjo kreditus

Pasak Inspekcijos, G. U. nuo 2016-05-02 iki 2017-01-01 buvo UAB "C1" (Pareiškėjas dirbo nuo 2015-05-01 iki 2017-01-01) vadovė ir nuo 2017-11-21 iki 2018-02-01 buvo UAB YARO (Pareiškėjas dirbo nuo 2014-12-22 iki 2018-02-01) vadovė, bei nuo 2017-12-29 šios bendrovės 100 proc. akcininkė.

G. U. 2015–2017 m. sumokėjo už Pareiškėjo UAB "G1" kreditą 4 090,41 Eur ir kredito unijos „Amber“ kreditą 15 650 Eur, tačiau neatsakė į mokesčių administratoriaus paklausimus, kodėl atliko mokėjimus už Pareiškėją.

Patikrinimo metu padaryta išvada, kad G. U. už Pareiškėją apmokėti kreditai 19 740,41 Eur sumai, kurie buvo naudojami Pareiškėjo asmeniniams poreikiams tenkinti, yra Pareiškėjo kitos su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais nesusijusios ir ne individualios veiklos pajamos.

Pasak Inspekcijos, Mikheil Kakalashvili–Yarygin ir G. U. yra sutuoktiniai. Mikheil Kakalashvili–Yarygin už Pareiškėją 2015–2016 m. sumokėjo 5 770,20 Eur kreditų (UAB "G1" – 440,20 Eur, kredito unijai „Amber“ – 2 180 Eur, UAB "H1" – 3 150 Eur).

Pareiškėjui pagal 2015-03-24 vartojimo kredito sutartį iš UAB "H1" suteiktas 12 000 Eur vartojimo kreditas, panaudotas 2015-03-25 automobilio Elnagh P200 Duke 530 įsigijimui.

Pareiškėjas 2015–2016 m. laikotarpiu į Mikheil Kakalashvili–Yarygin banko sąskaitą pervedė 5 600 Eur, paskirtis – „pervod“, „pavedimas“.

Padaryta išvada, jog Pareiškėjo atlikti mokėjimai Mikheil Kakalashvili–Yarygin 5 600 Eur bei Mikheil Kakalashvili–Yarygin atlikti mokėjimai už Pareiškėją 5 770,20 Eur sumai yra tarpusavio atsiskaitymai.

H. F. už Pareiškėją sumokėjo 4 890 Eur kreditų (UAB "G1" – 1 070 Eur, kredito unijai „Amber“ – 3 000 Eur, kredito unijai „Taupa“ – 820 Eur).

Pagal Pareiškėjo pateiktą 2019-07-01 notaro patvirtintą įgaliojimą H. F. gyvenamoji vieta – Ukraina. Pareiškėjas mokesčių administratoriui nenurodė H. F. kontaktinių duomenų, todėl mokesčių administratorius negalėjo gauti informacijos, kodėl šis asmuo mokėjo už Pareiškėją.

Padaryta išvada, kad H. F. už Pareiškėją 2019 m. apmokėtas 4 890 Eur kreditas, kuris panaudotas Pareiškėjo asmeniniams poreikiams tenkinti, yra Pareiškėjo kitos su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais nesusijusios ir ne individualios veiklos pajamos.

Sprendime nurodoma, kad mokestinio patikrinimo metu konstatuota, kad Pareiškėjas gavo 24 630,41 Eur (2015 m. – 3 090,41 Eur, 2016 m. – 9 350 Eur, 2017 m. – 7 300 Eur, 2019 m. – 4 890 Eur) B klasės kitų su darbo santykiais nesusijusių ir ne individualios veiklos pajamų, kurių GPMĮ nustatyta tvarka ir terminu nedeklaravo, nuo jų neapskaičiavo ir nesumokėjo GPM, tuo pažeisdamas GPMĮ 25 straipsnio 1 dalies ir 27 straipsnio 1 dalies nuostatas.

Dėl gautų pajamų į banko sąskaitą

Inspekcija nurodo, kad Pareiškėjas 2015–2019 m. į asmenines banko sąskaitas pavedimais gavo 4 290 Eur: iš Mikheil Kakalashvili–Yarygin – 1 720 Eur, G. U. – 1 860 Eur, N. C. – 260 Eur, H. F. – 400 Eur, K. P. – 50 Eur.

Pareiškėjas mokesčių administratoriui 2021-02-02 abstrakčiai paaiškino, kad pasiskolino ir iš privačių asmenų (H. F., G. U.), tačiau detalesnės informacijos (datų, sumų, sandorio aplinkybių) nenurodė bei nepateikė paskolas patvirtinančių dokumentų.

Nustatyta, kad gautos lėšos iš fizinių asmenų Pareiškėjo panaudotos vartojimo išlaidoms (prekėms / paslaugoms) apmokėti arba pinigines lėšas buvo išgrynintos. Į mokesčių administratoriaus paklausimus fiziniai asmenys, atlikę pavedimus į Pareiškėjo sąskaitas, informacijos nepateikė.

Pasak Inspekcijos, atliktų piniginių lėšų pervedimuose nurodytos mokėjimų paskirtys – „sąskaitos papildymui“, „pervod“, „pervod uz G. U.“, „už Universiteto 2a“ – yra neinformatyvios ir neatskleidžia sudaryto sandorio turinio.

Patikrinimo metu fizinių asmenų pervesta 4 290 Eur suma pripažinta Pareiškėjo B klasės kitomis su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais nesusijusiomis ir ne individualios veiklos pajamomis, kurių mokesčių mokėtojas GPMĮ nustatyta tvarka ir terminu nedeklaravo, nuo jų neapskaičiavo ir nesumokėjo GPM, tuo pažeisdamas GPMĮ 25 straipsnio 1 dalies ir 27 straipsnio 1 dalies nuostatas.

Dėl 2015–2019 m. disponuotų 99 044,32 Eur pajamų iš nenustatytų kilmės šaltinių

Inspekcijos teigimu, mokestinio patikrinimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2015 m. disponavo 92 727,53 Eur, 2016 m. – 2 075,23 Eur, 2017 m. – 413,42 Eur, 2018 m. – 2 875,42 Eur, 2019 m. – 952,72 Eur pajamomis, kurių kilmės šaltinių nepagrindė juridinę galią turinčiais dokumentais.

Pareiškėjas minėtas pajamas panaudojo buto įsigijimo išlaidoms apmokėti, sąskaitoms grynaisiais pinigais papildyti, mokesčiams už įsigytas komunalines paslaugas apmokėti ir kredito įmokoms padengti.

Dėl nekilnojamojo turto įsigijimo ir pardavimo

Sprendime nurodoma, kad Pareiškėjas 2015-10-13 iš UAB "E1" įsigijo butą, adresu: Universiteto g. 2A-3, Vilnius, už 250 000 Eur (5 000 Eur sumokėti grynaisiais pinigais prieš sutarties pasirašymą; 95 000 Eur Pareiškėjas įsipareigojo per 3 darbo dienas sumokėti į pardavėjo sąskaitą arba į bendrovės kasą grynais pinigais; 150 000 Eur kaip suteiktą Pareiškėjui kreditą, perves Kredito unija „Amber“ į pardavėjo atstovo nurodytą Kredito unijos „Sostinės kreditas“ sąskaitą).

Pagal 2015-09-14 Kredito unijos „Amber“ kredito sutarties sąlygas Pareiškėjas įsipareigojo iki Kredito išmokėjimo savo lėšomis sumokėti skirtumą tarp visos nekilnojamojo turto kainos ir prašomos išmokėti sumos.

Inspekcijos teigimu, sutartyje yra pardavėjo atstovo direktoriaus Mikheil Kakalashvili–Yarygin parašas, kuriuo patvirtinama, kad 5 000 Eur sumokėti pardavėjui tinkamai ir jokių pretenzijų pirkėjui dėl šios kainos dalies sumokėjimo pardavėjas neturi ir ateityje neturės, todėl patikrinimo metu vertinta, kad pinigai perduoti sutarties pasirašymo 2015-10-13 dieną grynaisiais pinigais.

UAB "E1" atstovas direktorius Mikheil Kakalashvili–Yarygin 2015-11-10 notariškai patvirtino, kad Pareiškėjas į bendrovės kasą sumokėjo 95 000 Eur pagal sutartį, todėl mokesčių administratorius konstatavo, kad pinigai perduoti pagal sutartį po 3 dienų, t. y. 2015-10-16 grynaisiais pinigais.

UAB "E1" operatyvaus patikrinimo metu (2020-08-31 priešpriešinės informacijos surinkimo pažyma Nr. FR1041-142) nustatytas 150 000 Eur mokėjimo pavedimas 2015-11-10 į UAB "E1" sąskaitą iš Kredito unijos „Amber“ kaip Pareiškėjui suteiktas kreditas.

Patikrinimo metu padaryta išvada, kad Pareiškėjas buto įsigijimui patyrė 100 000 Eur išlaidų grynaisiais pinigais, o 150 000 Eur padengta pagal kredito sutartį gautomis lėšomis.

Sprendime nurodyta, kad Pareiškėjas 2019-12-04, atstovaujamas H. F., pardavė butą J. F. už 250 000 Eur.

Pagal 2019-12-04 buto pirkimo–pardavimo sutartį Nr. JŠ-10372 numatytas atsiskaitymas: 15 000 Eur avansinį mokėjimą grynaisiais pinigais sumokėti iki sutarties pasirašymo; 50 000 Eur iki 2019-12-15 pervedama į pardavėjo banko sąskaitą Nr. (duomenys neskelbtini), esančią AB SEB banke; 22 900 Eur iki 2020-01-31 pervedama į pardavėjo banko sąskaitą Nr. (duomenys neskelbtini), esančią AB SEB banke; 162 100 Eur ne vėliau kaip iki 2020-03-31 sumokėti į kredito unijos „Taupa“ banko sąskaitą, kaip Pareiškėjo paskolos grąžinimą pagal 2015-09-14 paskolos sutartį Nr. P15-136.

Pasak Inspekcijos, pirkimo–pardavimo sutartyje nurodyta AB SEB banke esanti sąskaita Nr. (duomenys neskelbtini) priklauso ne Pareiškėjui, o B. R., kurio kontrolės veiksmų metu nustatyta, kad N. F. 2019 m. į B. R. banko sąskaitą per 3 kartus atliko mokėjimo pavedimus 65 000 Eur sumai.

Pareiškėjas dėl atsiskaitymų į B. R. banko sąskaitą 2021-02-02 paaiškino, kad turėjo kreditorinių įsipareigojimų ir bet kokių momentu kreditoriai galėjo areštuoti jo banko sąskaitas, todėl paprašė, kad pavedimas už buto pardavimą būtų daromas per B. R. banko sąskaitą. Kadangi pinigai už buto pardavimą buvo mokami per B. R. sąskaitą, tai už komunalinius, kreditą mokėjimą atliko B. R..

B. R. 2020-08-31 paaiškino, kad gauti pinigai pagal pirkimo–pardavimo sutartį buvo grąžinti buto savininkui ir įgaliotam perduoti asmeniui H. F., išskyrus su butu susijusias patirtas išlaidas (komunaliniai mokesčiai, įmokos kredito įstaigai ir t.t.). B. R. 2021-04-23 pateikė 2019-12-05 patvirtinimą dėl pretenzijų nebuvimo, kuriuo Pareiškėjas patvirtina, nuo buto rankpinigių sutarties sudarymo ir buto pirkimo–pardavimo sutarties surašymo B. R. visas gautas lėšas buto savininkui perdavė asmeniškai.

Asmeniniai ryšiai tarp Pareiškėjo ir B. R. nenustatyti.

Nustatyta, kad B. R. 2019 m. už Pareiškėją patyrė 8 072,65 Eur mokėjimų.

Nei Pareiškėjas, nei B. R. pinigų perdavimo aplinkybių nenurodė. Kadangi pateiktas patvirtinimas dėl pretenzijų nebuvimo surašytas 2019-12-05, padaryta išvada, kad galėjo būti perduotos tik iki 2019-12-05 B. R. už buto pardavimą gautos sumos.

Atsižvelgiant į pateiktus paaiškinimus, aplinkybę, kad iš gautų už butą lėšų buvo apmokami komunaliniai mokesčiai, kredito įmokos, bei nustatyti banko pavedimai Pareiškėjui, įvertinta, kad Pareiškėjui gražinta likusi 56 927,35 Eur suma (65 000 Eur – 8 072,65 Eur).

Dėl 2015-01-01 piniginių lėšų likučio

Sprendime nurodoma, kad apie turto įsigijimo ir (ar) pajamų gavimo šaltinius ir jų pagrindimą Pareiškėjas 2021-02-02 abstrakčiai paaiškino, kad iki 2015 m. kaupė santaupas, tam, kad būtų galimybė įsigyti nekilnojamąjį turtą.

Pareiškėjo gautos pajamos vertintos nuo bankų sąskaitų atidarymo datos (2002-09-18), patirtos išlaidos nuo 2004 m., kai tapo pilnametis. Pareiškėjas su darbo santykiais susijusias pajamas gauna nuo 2008 m.

Pareiškėjas 2002–2014 m. gavo 102 242,44 Lt (darbo užmokestis – 16 102,91 Lt, Valstybinio socialinio draudimo fondo (toliau – VSDFV) išmokos – 2 436,46 Lt, Anykščių rajono savivaldybės administracijos išmokos – 8 820 Lt, stipendija – 1 960 Lt, netauriųjų metalų laužo pardavimo pajamos – 7 220,30 Lt, GPM gražinimai – 1 048 Lt, indėlių palūkanos – 753,36 Lt, gyvybės draudimo išmokos – 977,75 Lt, artimųjų pervestos lėšos – 23 858,07 Lt, fizinių asmenų pervestos lėšos – 22 130,90 Lt, tarptautiniai mokėjimo pavedimai – 16 934,69 Lt).

Pareiškėjas 2002–2014 m. patyrė 89 198,10 Lt išlaidų (automobilio įsigijimas – 1 800 Lt, artimiesiems pervestos lėšos – 1 047 Lt, faktiškai nustatytos vartojimo išlaidos – 24 364,17 Lt, statistinės vartojimo išlaidos – 61 986,93 Lt).

Nustatyta, kad Pareiškėjas 2015-01-01 turėjo ne daugiau kaip 30 224,31 Lt (8 753,57 Eur) ne banke ir 1 065,88 Lt (306,09 Eur) banke.

2015–2019 m. pajamos ir išlaidos

Inspekcijos teigimu, Pareiškėjas 2015–2019 m. gavo 235 696,04 Eur pajamų / įplaukų ir patyrė 285 815,65 Eur išlaidų. Patirtos vartojimo išlaidos nustatytos pagal bankų sąskaitų išrašus, VĮ „Regitra“ ir notarų duomenis, antstolių, UAB "F1" UAB "G1" AB „Vilniaus šilumos tinklai“, UAB "I1" UAB "D1" pateiktą informaciją, fizinių asmenų Inspekcijai pateiktus paaiškinimus ir Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Statistikos departamentas) didžiųjų miestų vidutinėmis namų ūkio pinigėmis vartojimo išlaidomis vienam ūkio nariui rodikliais.

Pareiškėjas 2021-02-02 paaiškino, kad apytiksliai pragyvenimo išlaidų grynaisiais pinigais už 2015–2019 m. nurodyti negali. Kadangi mokesčių mokėtojas nenurodė apytiksliai pragyvenimo išlaidų, bei atsižvelgiant į tai, kad tam tikrais laikotarpiais mokėtojo banko pavedimais patiriamos išlaidos yra mažesnės už vidutines namų ūkio pinigines išlaidas, patikrinimo metu skaičiuotos statistinės vartojimo išlaidos. Statistiniai duomenys įvertinti iki 2015 m. 6 mėn. vienam suaugusiam asmeniui, o nuo 2015 m. 7 mėn. vienam suaugusiam asmeniui ir 50 proc. vaikui (kadangi nuo 2015-06-19 turi vaiką), iš statistinių išlaidų vaikui atimant alkoholinių gėrimų ir tabako išlaidas bei vaiko išlaidas dalinant per pusę abiem tėvams. Statistinės vartojimo išlaidos vertinamos tik tais atvejais kai nustatytos faktiškai patirtos išlaidos buvo mažesnės už statistines vartojimo išlaidas (2016 m. ir 2019 m.) iš jų atimant faktiškai patirtas vartojimo išlaidas.

Sprendime nurodoma, kad Pareiškėjas 2021-02-02 paaiškino, kad pasiskolino ir iš privačių asmenų (H. F., G. U.), tačiau šių teiginių nepagrindė jokiais dokumentais, nenurodė nei datų, sumų, sandorio aplinkybių, paaiškinimas yra abstraktaus pobūdžio, todėl ši informacija nevertinta.

Įvertinus nustatytą Pareiškėjo 2015-01-01 piniginių lėšų likutį grynais pinigais (8 753,57 Eur), bankų sąskaitose (306,09 Eur), 2015–2019 m. gautas pajamas (235 696,04 Eur) ir patirtas išlaidas (288 277,26 Eur), 2019-12-31 bankų sąskaitose piniginių lėšų likutį (39,23 Eur) bei grynųjų pinigų likutį (55 483,53 Eur), nustatyta, kad Pareiškėjo 2015–2019 m. išlaidos viršijo pajamas. Pareiškėjas disponavo 99 044,32 Eur pinigėmis lėšomis, panaudotomis buto įsigijimui (trūko 92 707,53 Eur), grynųjų pinigų įnešimams į banko sąskaitą (trūko 1 197,57 Eur), buto mokesčiams už komunalines paslaugas apmokėti (trūko 2 979,43 Eur), kredito įmokoms dengti (trūko 1 700 Eur lėšų) ir kitoms

vartojimo išlaidoms padengti (trūko 459,79 Eur), kurių pajamų šaltinių negali pagrįsti įstatymų nustatyta tvarka apmokestinomomis pajamomis.

Inspekcijos duomenimis Pareiškėjas 2015–2019 m. laikotarpiu disponavo 99 044,32 Eur pinigineis lėšomis, gautomis iš nenustatytų pajamų šaltinių (2015 m. – 92 727,53 Eur, 2016 m. – 2 075,23 Eur, 2017 m. – 413,42 Eur, 2018 m. – 2 875,42 Eur, 2019 m. – 952,72 Eur).

Skundžiamame sprendime, pacitavus mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą reglamentuojančias MAĮ 70 straipsnio nuostatas bei aptarus LVAT praktiką šios normos taikymo aspektu, teigiama, kad Pareiškėjas įstatymų nustatyta tvarka nedeklaravo 2015–2019 m. gautų pajamų ar kitų lėšų, kuriomis disponavo ir kurios buvo panaudotos padengti išlaidas, disponuojamų pajamų (99 044,32 Eur) kilmės mokestinio patikrinimo metu nepagrindė juridinę galią turinčiais dokumentais. Todėl Pareiškėjo mokestinė bazė ir prievolės dydis, vadovaujantis MAĮ 70 straipsnio 1 dalies ir Taisyklių nuostatomis, patikrinimo metu apskaičiuoti pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taikant išlaidų metodą.

Nurodoma, kad mokestinio patikrinimo metu Pareiškėjui apskaičiuota mokėtina 18 983,41 Eur GPM suma (už 2015 m. – 14 630 Eur, už 2016 m. – 1 783 Eur, 2017 m. – 1 195 Eur, 2018 m. – 439 Eur, už 2019 m. – 9 36,41 Eur), iš kurių 4 078,41 Eur – apskaičiuota taikant GPMĮ nuostatas ir 14 905 Eur – taikant mokesčių administratoriaus įvertinimą pagal MAĮ 70 straipsnį.

Inspekcija dėl Pareiškėjo pastabose nurodytų argumentų, kad G. U. prašymu fiktyviai buvo perkamos transporto priemonės Audi A3, N. J. ir butas, nes dėl jai ir jos bendrovėms gresiančių bankrotų kreditoriai galėjo nukreipti išieškojimus į jos valdomą turtą, kad Pareiškėjas, sudarydamas apsimestines sutartis, nesuprato savo veiksmų ir padarinių, buvo suklaidintas ir įkalbėtas G. U., už butą kreditorines įmokas mokėjo G. U. ir jos buvęs vyras Mikheil Kakalashvili–Yarygin, H. F. ir B. R., kad G. U. skolinosi pinigus iš H. F., kitų asmenų, kaip skolos užtikrinimo garantas buvo butas, kad išreikalavus paaiškinimus iš G. U. ir apklausus Mikheil Kakalashvili–Yarygin, išaiškėtų Pareiškėjo nurodytos aplinkybės dėl turto išsaugojimo nuo kreditorių ir antstolių, sprendime cituoja GPMĮ nuostatas, reglamentuojančias pajamų mokesčio objektą, subjektą, pajamų sąvoką, pajamų pripažinimo momentą, taip pat akcentuoja, kad pagal MAĮ 8 straipsnio 1 dalį kiekvienas mokesčių mokėtojas privalo mokėti mokesčių įstatymų nustatytus mokesčius, laikydamasis mokesčių teisės aktuose nustatytos mokesčių apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos.

Pasak Inspekcijos, prievolė mokėti GPM kyla nuolatiniam Lietuvos gyventojui, kuris faktiškai bet kokia forma gavo pajamų ir kurių šaltinis yra Lietuvoje ir ne Lietuvoje. Pareigą deklaruoti B klasės pajamas, kokiomis yra pripažintos ir ginčo pajamos, ir, jei tokios pajamos priskiriamos apmokestinamosioms, – apskaičiuoti bei sumokėti atitinkamo dydžio GPM, GPMĮ nustato šias pajamas faktiškai gavusiam nuolatiniam Lietuvos gyventojui. Vertinant apmokestinimo GPM pagrįstumą tais atvejais, kai pinigines lėšas yra pervedamos į fizinio asmens sąskaitą, kuria jis turi teisę disponuoti, atlikti piniginių lėšų pervedimai gali būti neapmokestinami GPM, tik esant pakankamiems įrodymams, kad tai nėra fizinio asmens pajamos arba tai yra neapmokestinamosios pajamos. Pareiga pagrįsti tokio pobūdžio aplinkybes, jog į asmeninę banko sąskaitą gautos lėšos nėra mokesčių mokėtojo pajamos arba yra neapmokestinamos pajamos, tenka mokesčių mokėtojui, pateikiant konkrečius, leistinus ir patikimus įrodymus.

Pasak sprendimo, Pareiškėjas nei patikrinimo metu, nei su pastabomis nepateikė jokių įrodymų, pagrindžiančių teiginius, kad G. U. prašymu fiktyviai buvo perkamos transporto priemonės Audi A3, N. J. ir butas. Inspekcijos vertinimu, Pareiškėjo pastabose nurodyti argumentai yra deklaratyvaus pobūdžio, nepagrįsti absoliučiai jokiais įrodymais.

Inspekcija atkreipia dėmesį į tai, kad Pareiškėjo teikti paaiškinimai dėl kreditorinių įsipareigojimų dengimo aplinkybių skiriasi. Pareiškėjas 2021-02-02 ir 2021-03-15 mokesčių administratoriui paaiškino, kad buvo laikotarpiu, kai neturėjo pakankamai finansų, tuomet kreditinius įsipareigojimus vykdė kiti asmenys, apie jokių fiktyvių sandorių ar susitarimų su kitais asmenimis nebuvo užsiminta. Tik po patikrinimo rezultatų gavimo, Pareiškėjas nurodo, kad tikrasis buto pirkėjas buvo G. U.. Akcentuojama, kad patikrinimo metu nustatyti ir paties Pareiškėjo pervedimai Mikheil Kakalashvili–Yarygin (2015–2016 m. laikotarpiu pervedė 5 600 Eur, paskirtis – „perved“, „pavedimas“), kai tuo tarpu Mikheil Kakalashvili–Yarygin už Pareiškėją 2015–2016 m. sumokėjo

5 770,20 Eur kreditų. Mokesčio administratoriaus vertinimu, minėti asmenys vykdė tarpusavio atsiskaitymus.

Sprendime pažymima, kad mokestinio patikrinimo metu G. U. 2020-08-06 išsiųstas paklausimas jos deklaruotu gyvenamosios vietos adresu registruotu paštu, pateikti informaciją, kokių sandorių pagrindu atlikti mokėjimai už Pareiškėją, tačiau AB „Lietuvos paštas“ duomenimis laiškas įteiktas 2020-08-08, Inspekcijai atsakymas nepateiktas. Pakartotinis paklausimas išsiųstas 2021-03-24, AB „Lietuvos paštas“ duomenimis laiškas įteiktas 2021-04-01, bet Inspekcijai atsakymas taip pat nebuvo nepateiktas.

Mikheil Kakalashvili–Yarygin 2020-08-06 išsiųstas paklausimas jo deklaruotu gyvenamosios vietos adresu, pateikti informaciją kokių sandorių pagrindu atlikti mokėjimai už Pareiškėją, tačiau registruotu paštu siųstas laiškas 2020-09-10 grįžo neįteiktas, su pašto žyma „neatsiėmė pašte per siuntos saugojimo terminą“. Pakartotinis paklausimas išsiųstas 2021-03-24, AB „Lietuvos paštas“ duomenimis laiškas taip pat neįteiktas.

Inspekcijos vertinimu, mokestinio patikrinimo metu mokesčių administratorius ėmėsi pakankamų veiksmų paaiškinimams gauti bei tinkamai įvertino patikrinimo metu gautą informaciją ir pagrįstai Pareiškėjui apskaičiavo papildomai mokėtiną 18 983,41 Eur GPM.

Dėl apskaičiuotų delspinigių ir baudų

Inspekcijos sprendime pagal MAĮ nuostatas aptariamoms įtvirtintoms mokesčių mokėtojo pareigoms, delspinigių paskirtis, jų skaičiavimo tvarka ir nurodoma, kad pagal MAĮ 96 straipsnio 1 dalies 2 punktą, 97 straipsnio 2 dalį Pareiškėjui apskaičiuojama 9 535,53 Eur GPM delspinigių.

Sprendime, pacitavus MAĮ 139 straipsnio 1 dalies ir 140 straipsnio 1 dalies nuostatos galiojusias iki 2019-01-01, sprendžiama, kad neskirti baudos už padarytus pažeidimus įstatyme nenumatyta. Inspekcija atsižvelgdama į tai, kad patikrinimo metu Pareiškėjas dalinai bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi teikė nors ir neišsamius, bendro pobūdžio paaiškinimus, tačiau paaiškinimai buvo teikiami, Pareiškėjui už 2015–2018 m. pažeidimus skyrė mažesnę nei vidutinio dydžio baudą, t. y. 20 proc. dydžio (3 609 Eur (18 047 Eur x 20 proc.)) GPM baudą.

Inspekcija atkreipė Pareiškėjo dėmesį į tai, kad MAĮ (2018-06-28 redakcija Nr. XIII-1329, galiojanti nuo 2019-01-02) 139 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodyta trūkstama mokesčio suma priskaičiuojama dėl mokesčių administratoriaus mokestinio patikrinimo metu nustatytų mokesčių mokėtojo pajamų, kurių gavimo šaltinių mokesčių mokėtojas negali pagrįsti, mokesčių mokėtojui skiriama nuo 50 iki 100 proc. priskaičiuotos trūkstamos mokesčio sumos dydžio bauda.

Sprendime nurodoma, kad Pareiškėjui mokesčiai už 2019 m. apskaičiuoti pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą (MAĮ 70 straipsnis), nes mokesčių administratorius nustatė išlaidų ir pajamų neatitikimą ir nenustatė pagrįstų pajamų šaltinių, lengvinančių aplinkybių nagrinėjamu atveju nėra, todėl nuo papildomai apskaičiuotų mokesčių už 2019 m. yra pagrindas skirti 80 proc. dydžio (749 Eur (936,41 Eur x 80 proc.)) GPM baudą.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjo skundas atmestinas, skundžiamas Inspekcijos sprendimas tvirtintinas.

Mokestinis ginčas tarp šalių vyksta dėl Inspekcijos sprendimo, kuriuo nurodyta Pareiškėjui į valstybės biudžetą sumokėti 18 983,41 Eur GPM bei su juo susijusias sumas.

Mokestinė prievolė Pareiškėjui apskaičiuota nustačius, kad fiziniai asmenys (G. U., H. G.–Yarygin, H. F.) 2015–2019 m. tikrinamuoju laikotarpiu padengė Pareiškėjo turimus kreditorinius įsipareigojimus UAB "G1" kredito unijai „Amber“ bei kredito unijai „Taupa“ 24 630,41 Eur sumai. Taip pat nustačius, kad Pareiškėjas į asmeninę banko sąskaitą iš fizinių asmenų gavo 4 290 Eur pajamų (iš Mikheil Kakalashvili–Yarygin – 1 720 Eur, G. U. – 1 860 Eur, N. C. – 260 Eur, H. F. – 400 Eur, K. P. 50 Eur). Patikrinimo metu fizinių asmenų padengti Pareiškėjo turimi kreditiniai įsipareigojimai 24 630,41 Eur sumai bei iš fizinių asmenų gautos 4 290 Eur pajamos priskirtos kitoms, su darbo santykiais nesusijusioms ir ne individualios veiklos, pajamoms. Vadovaujantis MAĮ 70 straipsnio 1 dalimi ir taikant Taisyklių 6.3.3 punkte įtvirtintą išlaidų įvertinimo metodą, patikrinimo metu atlikta Pareiškėjo gautų pajamų ir patirtų išlaidų analizė už 2015–2019 m. laikotarpius ir

nustatyta, kad tikrinamuoju laikotarpiu Pareiškėjas disponavo iš nenustatytų kilmės šaltinių gautomis 99 044,32 Eur pajamomis (2015 m. – 92 727,53 Eur, 2016 m. – 2 075,23 Eur, 2017 m. – 413,42 Eur, 2018 m. – 2 875,42 Eur, 2019 m. – 952,72 Eur), kurių GPMĮ nustatyta tvarka nedeklaravo metinėse pajamų deklaracijose, nuo gautų pajamų neapskaičiavo GPM ir nesumokėjo jo į valstybės biudžetą.

Pareiškėjas pateiktu skundu bei jo nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu išdėstytais argumentais nesutinka su ginčijamu Inspekcijos sprendimu. Pareiškėjas iš esmės laikosi pozicijos, jog ginčijamas Inspekcijos sprendimas naikintinas, mokesčių administratoriui apskaičiuotą mokestinę prievolę netinkamai pagrindus faktinėmis aplinkybėmis, neįvertinus visų reikšmingų bylos aplinkybių ir patirtas išlaidas skaičiuojant Pareiškėjo nenaudai. Pareiškėjo teigimu, butas adresu: Universiteto g. 2A-3, Vilniuje, buvo įsigytas fiktyviai, siekiant padėti apsaugoti G. U. jos turtą. Inspekcija, priimdama ginčytiną sprendimą, nevertino aplinkybės, jog Pareiškėjas nepirko minėto buto bei už jį nemokėjo. Pastaroji aplinkybė nepakankama tvirtinimui, jog sandoris realiai buvo įvykdytas ir abi sutarties šalys realiai yra įgijusios atitinkamas teises ir pareigas pagal ginčo sandorį. Pareiškėjo vertinimu, ginčo atveju mokesčių administratorius buto įsigijimo sandorį turėjo vertinti kaip negaliojantį pagal LAT praktiką dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu ir Civilinio kodekso nuostatas.

Komisija, patikrinusi bylą teisės taikymo ir įrodymų vertinimo aspektu, išnagrinėjusi Pareiškėjo skundo bei Komisijos posėdžio metu mokesčių mokėtojo bei liudytojos N. Y. išsakytus argumentus, neturi pagrindo abejoti Inspekcijos nustatytomis aplinkybėmis bei jų vertinimu. Mokesčių administratoriaus priimtuose ginčo procesiniuose dokumentuose ir šio Komisijos sprendimo nustatomojoje dalyje detalai aprašytos Pareiškėjo apmokestinimą lėmusios ginčo faktinės aplinkybės. Kadangi mokestinio ginčo dalyką apsprendžia pareikšti konkretūs ir aiškūs mokesčių mokėtojo reikalavimai, todėl nagrinėjamu atveju Komisija sprendime pasisakys dėl Inspekcijos sprendimo pagrįstumo ir teisėtumo, atsižvelgdama į Pareiškėjo skunde bei Komisijos posėdžio metu išsakytus nesutikimo su ginčijamu Inspekcijos sprendimu motyvus.

Kaip matyti iš Pareiškėjo skunde bei jo nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu akcentuotų nesutikimo su Inspekcijos sprendimu motyvų, mokesčių mokėtojas iš esmės ginčija apskaičiuotą mokėtiną mokesť bei su juo susijusias sumas patikrinimo metu netinkamai įvertinus buto, esančio adresu: Universiteto g. 2A-3, Vilniuje, įsigijimo ir pardavimo aplinkybes. Pastarosios aplinkybės yra reikšmingos Pareiškėjo mokestinės prievolės dydžio apskaičiavimui, atitinkamai nekilnojamojo turto įsigijimo ir pardavimo kainas priskyrus Pareiškėjo 2015 m. ir 2019 m. pajamoms ir išlaidoms, bei turi tiesioginę įtaką minėto laikotarpio mokesčių mokėtojo balanso apskaičiavimui. Taip pat yra susijusios ir su fizinių asmenų atliktais mokėjimais, dengiant Pareiškėjo būsto kreditą, bei pervedimais į Pareiškėjo banko sąskaitą.

Pareiškėjas mokestinio ginčo nagrinėjimo metu laikosi pozicijos, jog butas, esantis adresu: Universiteto g. 2A-3, Vilniuje, Pareiškėjo vardu buvo įsigytas fiktyviai, siekiant padėti apsaugoti G. U. priklausantį jos turtą. Tikroji turto savininkė yra būtent G. U..

Kaip ne kartą LVAT savo praktikoje yra nurodęs, konstatuoti tam tikro fakto buvimą ar nebuvimą galima tik remiantis byloje surinktų įrodymų visuma. Nustatant teisiškai reikšmingas aplinkybes, turi būti įvertintas surinktų įrodymų pakankamumas, jų nuoseklumas, galimi prieštaravimai, logiškumas, atitinkamų duomenų nurodymo aplinkybės, įrodymų šaltinių patikimumas (žr. pvz., LVAT 2015-02-26 nutartį administracinėje byloje Nr. A-544-822/2015).

Komisijos vertinimu, mokesčių administratoriaus patikrinimo metu nustatytos aplinkybės bei byloje pateikti duomenys patvirtina ginčo buto įsigijimą ir pardavimą būtent Pareiškėjo vardu. Pagal 2015-10-13 Nekilnojamojo turto pirkimo ir pardavimo sutartį Nr. 6627 Pareiškėjas iš UAB "E1" įsigijo butą, esantį adresu: Universiteto g. 2A-3, Vilniuje, už 250 000 Eur. Sutartis patvirtinta paties Pareiškėjo parašu. Mokesčių mokėtojas, atstovaujamas H. F., veikiančio pagal įgaliojimą, patvirtintą Vilniaus rajono 6-ojo notarų biuro notaro F. H., notarinio registro Nr. 5149, aptariamą butą 2019-12-04 Buto pirkimo–pardavimo sutartimi Nr. JŠ-10372 pardavė J. F. už 250 000 Eur. Sutartis patvirtinta Pareiškėjo atstovo H. F. parašu.

Vykdyti sandorių šalių atsiskaitymai už aptariamą buto įsigijimą ir pardavimą taip pat patvirtina šias aplinkybes. Bylos duomenis 2015-10-13 įsigijus nekilnojamąjį turtą, atsiskaitymas už nekilnojamąjį turtą Pareiškėjo įvykdytas sumokėjus 100 000 Eur grynaisiais pinigais (5 000 Eur

sumokėti prieš sutarties pasirašymą, tai patvirtinta UAB "E1" direktoriaus Mikheil Kakalashvili–Yarygin parašu 2015-10-13 turto perleidimo sutartyje; 95 000 Eur Pareiškėjas įnešė į UAB "E1" kasą, tai pagrindžia bendrovės direktoriaus Mikheil Kakalashvili–Yarygin 2015-11-10 notariškai patvirtintas pareiškimas) bei likusią kainos dalį – 150 000 Eur – padengus Pareiškėjo paimtu kreditu iš Kredito unijos „Amber“ pervedus į UAB "E1" banko sąskaitą.

Pardavus butą 2019-12-04 J. F. už 250 000 Eur, atsiskaitymas Pareiškėjui įvykdytas pirkėjos sutuoktinio N. F. pagal sutarties nuostatas, dalį pardavimo kainos pervedant į pardavėjo nurodytą AB SEB banko sąskaitą Nr. (duomenys neskelbtini), priklausančią B. R., likusią dalį – padengiant Pareiškėjo būsto kredito likutį. B. R. kontrolės veiksmų metu nustatyta, kad N. F. 2019 m. į B. R. minėtą sąskaitą pervedė 65 000 Eur: 2019-09-17 – 5 000 Eur (mokėjimo paskirtis – „Avansas“); 2019-10-29 – 10 000 Eur (mokėjimo paskirtis – „Avansas už butą“); 2019-12-05 – 50 000 Eur (mokėjimo paskirtis – „Buto apmokėjimas“); 2020 m. pervedė 22 900 Eur: 2020-03-10 – 12 000 Eur (mokėjimo paskirtis – „Buto apmokėjimas“); 2020-03-10 – 10 900 Eur (mokėjimo paskirtis – „Buto apmokėjimas“). N. F. interesus atstovaujantį advokato D. O. pateiktais duomenimis, N. F. 2020 m. pervedė 162 100 Eur kredito unijai „Taupa“ į banko sąskaitą kaip Pareiškėjo paskolos gražinimą pagal 2015-09-14 paskolos sutartį Nr. P15-136: 2020-06-19 – 25 000 Eur; 2020-06-22 – 137 100 Eur.

Patikrinimo metu apklausus Pareiškėją dėl N. F. atliktų mokėjimų į B. R. banko sąskaitą, mokesčių mokėtojas 2021-02-02 pateiktame paaiškinime nurodė, kad toks atsiskaitymo būdas pasirinktas, nes Pareiškėjas turėjo kreditorinių įsipareigojimų ir bet kokių momentu kreditoriai galėjo areštuoti jo banko sąskaitas. Todėl paprašė, kad pavedimas už buto pardavimą būtų daromas per B. R. banko sąskaitą. Kadangi pinigai už buto pardavimą buvo mokami per B. R. sąskaitą, tai už komunalinius, kredito mokėjimą apmokėjo B. R.. Ginčo medžiagoje pateiktas 2019-12-05 Patvirtinimas dėl pretenzijų nebuvimo, kuriuo Pareiškėjas patvirtino, kad nuo buto rankpinigių sutarties sudarymo ir 2019-12-04 buto pirkimo–pardavimo sutarties surašymo B. R. visas gautas lėšas perdavė buto savininkui, t. y. Pareiškėjui asmeniškai, bei kad B. R. yra visiškai atsiskaitęs už parduotą butą ir jam jokių pretenzijų Pareiškėjas neturi ir ateityje nereikš.

Pareiškėjo pakviesta liudytoja nekilnojamojo turto brokerė L. N. posėdžio metu paaiškino, kad visus ginčo buto pardavimo klausimus su ja derino būtent G. U., todėl brokerė maniusi, kad būtent G. U. yra buto savininkė. Pareiškėjas ir liudytoja Dalia Špokienė nepateikė įrodymų, kurie realiai patvirtintų buto savininke buvus G. U., taip pat kurie patvirtintų, kad Pareiškėjas buto neįsigijo ir nepardavė. Mokesčių mokėtojui, siekiant paneigti apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas bei nuginčyti mokesčių administratoriaus sprendimą, nepakanka apsiriboti vien tik paaiškinimų ir kontraargumentų teikimu, negrindžiant jų konkrečiais įrodymais. Mokesčių mokėtojas turėtų pateikti tokius įrodymus, kurie suponuotų priešingą išvadą nei daro mokesčių administratorius (žr., pvz., LVAT 2013-01-29 nutartį administracinėje byloje Nr. A-556-622/2013; 2014-06-25 nutartį administracinėje byloje Nr. A-556-1379/2014).

Dėl Pareiškėjo teiginių, kad mokesčių administratorius nekilnojamojo turto pirkimo sandorį turėjo vertinti kaip negaliojantį, kaip tariamai sudarytą, Komisija atkreipia Pareiškėjo dėmesį tai, kad LVAT praktikoje nuosekliai laikomasi pozicijos, jog nei mokesčių įstatymai, nei Civilinis kodeksas, nei kiti teisės aktai nesuteikia mokesčių administratoriui teisės kištis į privačius sandorio šalių santykius ir ginčyti jų sudarytus sandorius pagrindais, nesusijusiais su mokesčių mokėtojo mokesčių prievolių nevykdymu ar netinkamu vykdymu (2007-03-29 nutartis administracinėje byloje Nr. A-17-328/2007). Kaip pabrėžė teisėjų kolegija nutartyje administracinėje byloje Nr. A-17-301/2007, nei mokesčių administratorius, nei bylą nagrinėjantys administraciniai teismai nesprenžia dėl sandorių galiojimo ir iš to kylančių civilinių teisinių pasekmių (pvz., sandorių vykdymo), o vertina pagal tokį sandorį susiklosčiusius civilinius teisinius santykius mokesčiais teisinais aspektais (2007-03-15 nutartis administracinėje byloje Nr. A-17-301/2007, Administracinė jurisprudencija Nr. 1 (11), 2007, p. 103–113; taip pat žr. 2010-12-31 nutartį administracinėje byloje Nr. A575-1853/2010).

Ginčo bylos nagrinėjimo dalykas yra ne sandorių, kuriais Pareiškėjas įsigijo ir perleido nekilnojamąjį turtą (ginčo butą), galiojimas, tačiau galimybė ginčo sandoriais pagrįsti Pareiškėjo

gautų pajamų ir patirtų išlaidų santykį bei iš to kylančias mokesčines teisinės pasekmes. Todėl, nagrinėjamu atveju nustatant Pareiškėjui tenkančias mokesčines prievolės, nebuvo pagrindo vertinti Pareiškėjo sudarytų sutarčių galiojimo klausimų pagal privatinės (civilinės) teisės nuostatas.

Sutartiniai teisiniai santykiai, be kita ko, sutarčių sudarymas, jų galiojimas bei nuginčijimas yra reglamentuojami civilinės materialinės teisės. Sąžininga sutarties šalis, kuri nukentėjo dėl sutarties sudarymo, arba trečiasis asmuo, kurio naudai sutartis buvo sudaryta, ar asmuo, kurio teisės arba teisėtus interesus ta sutartis pažeidė, turi teisę kreiptis į teismą ir pareikšti ieškinį dėl sandorio negaliojimo. Teismo sprendimu nuginčijamas sandoris pripažįstamas negaliojančiu (Civilinio kodekso 6.225 straipsnio 3 dalis, 1.78 straipsnio 2 dalis).

Bylos medžiagoje nėra pateikta duomenų, tuo pačiu ir pats Pareiškėjas nepateikė įrodymų, kurie patvirtintų buto 2015-10-13 įsigijimo ir 2019-12-04 perleidimo sutartis pripažintas negaliojančiomis teismo sprendimu, taip pat Komisija neturi ir informacijos dėl pačio Pareiškėjo, kitos sandorių šalies ar trečiųjų suinteresuotų asmenų kreipimosi civiline tvarka į teismą dėl minėtų sandorių pripažinimo negaliojančiais.

Nesutiktina su Pareiškėjo argumentais, kad Inspekcija nesiėmė veiksmų, siekiant apklausti G. U. bei jos sutuoktinį Mikheil Kakalashvili–Yarygin. Inspekcijos patikrinimo metu atlikti veiksmai detalizuoti mokesčių administratoriaus priimtuose procesiniuose sprendimuose bei apie jų atlikimą liudiją ginčo medžiagoje pateikti duomenys. Iš ginčo medžiagos matyti, kad Inspekcija dėl G. U. bei jos sutuoktinio atliktų mokėjimų už Pareiškėjo buto kreditą bei atliktų pavedimų į Pareiškėjo banko sąskaitas kelis kartus su paklausimais kreipėsi į šiuos asmenis. G. U. 2020-08-06 registruotu paštu išsiųstas paklausimas jos deklaruotu gyvenamosios vietos adresu, AB „Lietuvos paštas“ duomenimis laiškas įteiktas 2020-08-08, pakartotinis paklausimas išsiųstas 2021-03-24, AB „Lietuvos paštas“ duomenimis laiškas įteiktas 2021-04-01. G. U. atsakymai į pateiktus Inspekcijos paklausimus negauti. T. J. 2020-08-06 išsiųstas paklausimas jo deklaruotu gyvenamosios vietos adresu, tačiau registruotu paštu siųstas laiškas 2020-09-10 grįžo neįteiktas, su pašto žyma – neatsiėmė pašte per siuntos saugojimo terminą. Pakartotinis paklausimas išsiųstas 2021-03-24, AB „Lietuvos paštas“ duomenimis laiškas taip pat neįteiktas.

Paminėtina ir tai, kad Pareiškėjo motyvai apie fiktyvų ginčo buto įsigijimą jo vardu bei tai, kad tikroji buto savininkė yra G. U. mokesčio patikrinimo metu nebuvo teikiami. Ši versija Pareiškėjo iškelta teikiant pastabas dėl surašyto patikrinimo akto, t. y. iš esmės mokesčių mokėtojų jau žinant apie nustatytus mokesčinius pažeidimus bei dėl jų apskaičiuotą mokesčines prievolės dydį. Apibendrinant tai, kas išdėstyta, Komisija sprendžia, kad pastaroji versija vertintina kaip Pareiškėjo gynybinė pozicija, nesudaranti pagrindo abejoti mokesčių administratoriaus išvadų patikimumu ir teisingumu.

Nors Pareiškėjas skunde nurodo, kad mokesčių administratorius mokėtino pajamų mokesčio apskaičiavimus netinkamai pagrindė faktinėmis aplinkybėmis, neįvertino visų reikšmingų bylos aplinkybių ir patirtas išlaidas skaičiavo Pareiškėjo nenaudai, tačiau savo samprotavimų nekonkretizavo ir nenurodė, kokios būtent aplinkybės mokesčių administratoriaus vertintos netinkamai (išskyrus susijusias su jau aptartomis buto įsigijimo ir perleidimo aplinkybėmis), savo skaičiavimų dėl patirtų vartojimo išlaidų Pareiškėjas mokesčių administratoriui ar Komisijai nepateikė.

Komisijos vertinimu, mokesčių administratorius atlikęs Pareiškėjo mokesčių patikrinimą bei išsiaiškinęs visas bylai reikšmingas aplinkybes, pagrįstai konstatavo, kad tikrinamuoju laikotarpiu Pareiškėjo 2015–2019 m. išlaidos viršijo oficialiai gautas pajamas ir jis disponavo 99 044,32 Eur lėšomis (2015 m. – 92 727,53 Eur, 2016 m. – 2 075,23 Eur, 2017 m. – 413,42 Eur, 2018 m. – 2 875,42 Eur, 2019 m. – 952,72 Eur), kurių kilmės šaltinių įstatymų nustatyta tvarka nepagrindė jokiais objektyviais įrodymais. Turėtos lėšos panaudotos ginčo butui įsigyti (trūko 92 707,53 Eur lėšų), grynųjų pinigų įnešimams į banko sąskaitą (trūko 1 197,57 Eur lėšų), buto mokesčiams už komunalines paslaugas apmokėti (trūko 2 979,43 Eur lėšų), kredito įmokoms padengti (trūko 1 700 Eur lėšų) ir kitoms vartojimo išlaidoms padengti sąskaitą (trūko 459,79 Eur lėšų). Tikrinamojo laikotarpio pajamų ir išlaidų duomenų vertinimas atliktas pagal mokesčių administratoriui trečiųjų asmenų pateiktus duomenis, turimus Pareiškėjo bankų sąskaitų išrašus, VĮ „Regitra“ ir notarų duomenis, antstolių, UAB "F1" UAB "G1" AB „Vilniaus šilumos tinklai“, UAB

"I1" UAB "D1" pateiktą informaciją, fizinių asmenų Inspekcijai pateiktus paaiškinimus ir Statistikos departamento rodiklius.

Mokesčių administratorius, siekdamas kuo tiksliau ir objektyviau nustatyti Pareiškėjo turėtų pajamų ir piniginių lėšų likutį tikrinamojo laikotarpio pradžiai, atlikto išsamų pajamų ir išlaidų vertinimą nuo 2002–2014 m. Vertinamojo laikotarpio pradžia nuo 2002 m., kaip atskaitos taškas, pasirinkta dėl mokesčių mokėtojo bankų sąskaitų atidarymo, patirtos išlaidos pradėtos vertinti nuo 2004 m., kai Pareiškėjas tapo pilnametis. Atliktos finansinės analizės metu apskaičiuotas Pareiškėjo 2015-01-01 turėtų piniginių lėšų ne banke 30 224,31 Lt (8 753,57 Eur) likutis ir piniginių lėšų banke – 1 065,88 Lt (306,09 Eur) likutis. Atitinkamai Pareiškėjo argumentai apie patirtų išlaidų skaičiavimą Pareiškėjo nenaudai yra pripažintini nepagrįstais.

Mokesčio bazė dėl aptariamo mokestinio pažeidimo Pareiškėjui apskaičiuota pagal mokesčio administratoriaus įvertinimą, įtvirtintą MAĮ 70 straipsnyje, kurio 1 dalyje numatyta, jog tais atvejais, kai mokesčių mokėtojas nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokesčius, bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos ar kitus dokumentus ir dėl to mokesčių administratorius negali nustatyti mokesčių mokėtojo mokestinės prievolės dydžio įprastine, tai yra atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta, tvarka, mokesčių mokėtoju priklausantią mokėti mokesčio sumą mokesčių administratorius apskaičiuoja pagal jo atliekamą įvertinimą, atsižvelgdamas į visas įvertinimui reikšmingas aplinkybes, turimą informaciją ir prireikus parinkdamas savo nustatytus įvertinimo metodus, atitinkančius protingumo bei, kiek objektyviai įmanoma, teisingo mokestinės prievolės dydžio nustatymo kriterijus.

Kadangi Pareiškėjas 2015–2019 m. laikotarpiu disponavo 99 044,32 Eur pajamomis, kurių kilmės šaltinių nepagrindė juridinę galią turinčiais dokumentais, šių pajamų nedeklaravo GPMĮ nustatyta tvarka, pastarosios aplinkybės neabejotinai sudarė pagrindą mokesčių administratoriui konstatuoti, kad mokesčių mokėtojas nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokesčius ir dėl to mokesčių administratorius negali nustatyti mokesčių mokėtojo mokestinės prievolės dydžio įprastine tvarka, kas pagal įstatymą sudaro pagrindą taikyti MAĮ 70 straipsnį (žr., pvz., LVAT 2018-05-09 nutartį administracinėje byloje Nr. A-556-602/2018). Esant tokiai situacijai, konstatuotina, kad teisėtai ir pagrįstai Inspekcija Pareiškėjui 14 905 Eur GPM apskaičiavo taikant MAĮ 70 straipsnį.

Komisija, pasisakydama dėl Pareiškėjui tiesiogiai GPMĮ nustatyta tvarka apskaičiuoto 4 078,41 Eur GPM pagrįstumo ir teisingumo, akcentuoja, kad mokestinio patikrinimo metu nustatyta, kad fiziniai asmenys (G. U., H. G.–Yarygin, H. F.) 2015–2019 m. tikrinamuoju laikotarpiu padengė Pareiškėjo turimus kreditorinius įsipareigojimus UAB "G1" kredito unijai „Amber“ bei kredito unijai „Taupa“ 24 630,41 Eur sumai bei kad Pareiškėjas į asmeninę banko sąskaitą iš fizinių asmenų gavo 4 290 Eur pajamų (iš Mikheil Kakalashvili–Yarygin – 1 720 Eur, G. U. – 1 860 Eur, N. C. – 260 Eur, H. F. – 400 Eur, K. P. 50 Eur). Nustatyta, kad pastarosios pinigines lėšas iš fizinių asmenų Pareiškėjo buvo panaudotos vartojimo išlaidoms (prekėms / paslaugoms) apmokėti arba pinigines lėšas buvo išgrynintos. Patikrinimo metu Pareiškėjas nepateikė duomenų apie sudarytus sandorius su fiziniais asmenimis, kurie dengė jo kreditorinius įsipareigojimus, taip pat nepateikė ir paaiškinimų dėl gautų į banko sąskaitą piniginių lėšų, apsiribodamas tik bendro pobūdžio paaiškinimu, kad yra / buvo pasiskolinęs ir iš privačių asmenų – H. F., G. U., kad turėjo finansinių sunkumų. Mokesčių administratoriui fiziniai asmenys, kurie atliko Pareiškėjo kreditorinių įsipareigojimų apmokėjimą bei pavedimus į banko sąskaitą, duomenų ar paaiškinimų patikrinimo metu taip pat nepateikė. Atitinkamai konstatuotina, kad pagrįstai fizinių asmenų padengti Pareiškėjo turimi kreditoriniai įsipareigojimai 24 630,41 Eur sumai bei iš fizinių asmenų gautos 4 290 Eur pajamos priskirtos kitoms, su darbo santykiais nesusijusioms ir ne individualios veiklos, pajamoms, nuo kurių GPMĮ nustatyta tvarka apskaičiuotas mokėtinas GPM bei su juo susijusios sumos.

MAĮ 67 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad mokesčių administratorius privalo pagrįsti jo mokesčių mokėtoju apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas. Vadinasi, mokestinio ginčo byloje, visų pirma, mokesčių administratorius turi surinkti bei teikti atitinkamus įrodymus dėl mokesčių apskaičiavimo mokesčių mokėtoju. Kita vertus, mokesčių mokėtoju, siekiant paneigti

apskaičiuotas sumas bei nugincyti mokesčių administratoriaus sprendimą, nepakanka apsiriboti vien tik paaiškinimų ir kontrargumentų teikimu, neįrengiant jų konkrečiais įrodymais. Pagal MAĮ 67 straipsnio 2 dalį, mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su mokesčių administratoriaus apskaičiuotomis konkrečiomis mokesčio ir su juo susijusiomis sumomis, privalo pagrįsti, kodėl jos yra neteisingos. Mokesčių mokėtojas turėtų pateikti tokius įrodymus, kurie suponuotų priešingą išvadą nei daro mokesčių administratorius (pvz., LVAT 2013-01-29 nutartis administracinėje byloje Nr. A-556-622/2013; 2014-06-25 nutartis administracinėje byloje Nr. A-556-1379/2014). Nagrinėjamu atveju mokesčių administratorius įrodė Pareiškėjui apskaičiuoto GPM bei su juo susijusių sumų pagrįstumą bei teisingumą, t. y. MAĮ 67 straipsnio 1 dalies reikalavimai įvykdyti tinkamai. Tuo tarpu Pareiškėjas nepateikė Inspekcijos poziciją paneigiančių įrodymų, kurie suponuotų priešingą išvadą negu išdėstyta mokesčių administratoriaus procesiniuose sprendimuose, todėl konstatuotina, kad pagrįstai Pareiškėjui apskaičiuotos mokestinės prievolės.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a :

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2021-08-02 sprendimą Nr. (21.222Mr) FR0682-184.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, sprenddami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkas

Evaldas Raistenskis

Komisijos narė

Rasa Stravinskaitė

Komisijos narys

Andrius Venius

Komisijos narė

Vilma Vildžiūnaitė